

Medlem af Inatsisartut Naaja H. Nathanielsen
Inatsisartut
/Her

Svar på § 37 nr. 27

26-02-2014
Sags nr. 2014-095736
Dok. nr. 1490324

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Naalakkersuisut har modtaget en række uddybende spørgsmål vedrørende de helt eller delvist selvstyreejede aktieselskaber. Naalakkersuisut skal indledningsvist takke for muligheden for at præsentere de overvejelser og tanker, der foreløbigt er igangsat vedrørende styringen og ejerskabet af selskaberne.

1.

Naalakkersuisut fortsætter den forrige koalitions planer om at udarbejde ejerstrategier for de offentlige selskaber. Men i den årlige redegørelse om Selvstyrets aktieselskaber skriver Naalakkersuisut at der i første omgang kun udarbejdes strategier for de selskaber der har et stort overlap med Naalakkersuisuts øvrige indsatser. Det bedes præciseret hvilke af Naalakkersuisuts indsatser der tænkes på og hvilke aktieselskaber det drejer sig om. Derudover ønsker jeg svar på hvornår vi kan forvente at der er udarbejdet ejerstrategier for samtlige offentlige aktieselskaber.

Svar:

Naalakkersuisut vil i første omgang koncentrere og fokusere arbejdet med ejerstrategierne om de fem største aktieselskaber værende, Tele Greenland A/S, KNI A/s, Royal Greenland A/S, Illuut A/S, INI A/S samt Royal Arctic Line A/S. Arbejdet med udformningen af disse ejerstrategier er ganske omfattende og kræver både personer samt kapital. Med en begrænset bemanning og en prioritering af de menneskelige ressourcer der er til rådighed, må det forventes at samtlige ejerstrategier først vil være klar et stykke tid ude i fremtiden.

2.

I redegørelsen skriver Naalakkersuisut at udmålingen af udbytte som hovedregel sker i en balance mellem på den ene side selskabernes behov for konsolidering og ny-investeringer og på den

anden side aktionærens forventning om udbytte. Vi er alle bekendte med at mange af de offentligt ejede selskaber slås med store vedligeholdelseefterslæb og alle har behov for ny-investeringer. Samtidigt har landskassen behov for udbytte. Hvilke visioner har Naalakkersuisut for på sigt at minimere landskassens behov for udbytte? Er der konkrete planer om at ændre på udbyttepolitikken?

Svar:

Naalakkersuisut har investeret store beløb i aktieselskaberne og det er helt naturligt, at der også forventes et afkast af investeringen i form af udbytte. Det er derfor ikke visionen at minimere landskassens udbytte, men løbende finde et niveau, der tager hensyn til de samfundsmæssige opgaver som de fleste selvstyrejede selskaber også løfter.

Naalakkersuisut forventer at udarbejde ejerstrategier for alle de selvstyrejede aktieselskaber, som bl.a. vil inddrage dels finansiering af nødvendige investeringer, optimal organisering for at sikre et lavt omkostningsniveau og forsyningssikkerhed samt fortsat udbytte. Hvert selskab har forskellige udfordringer og ejerstrategierne skal derfor tilpasses det enkelte selskab.

3.

Kan Naalakkersuisut garantere at den ekstravagante adfærd der har fundet sted i KNI A/S på direktionsniveau ikke har fundet sted i andre offentligt ejede selskaber? Hvilke konkrete skridt agter Naalakkersuisut at tage for at sikre sig mod ekstravagant adfærd i offentligt ejede selskaber?

Svar:

Naalakkersuisut vil gerne understrege, at forventningerne til de offentlige ejede aktieselskaber er, at mådeholdenhed og økonomisk rationalisering er nogle af de væsentligste dyder. Som bekendt råder Naalakkersuisut ikke over driftsmæssige beslutninger i selskaberne, men kan alene overfor bestyrelsen tilråde og udstikke klare retningslinjer desangående. Naalakkersuisut har med retningslinjerne for god selskabsledelse allerede klarlagt en vision for, hvor det forventes at bestyrelsen bør agere.

4.

Naalakkersuisut skriver, at de seneste 5 års reduktion af ansatte i de offentlige selskaber kan ses som udtryk for effektiviseringer, der kan medvirke til billigere forbrugerpriser. Det fremgår af

Naalakkersuisuts årlige redegørelse, at den samlede lønsum i selskaberne er faldet fra 1.613 mio. kr. i 2008 til 1.581 mio. kr. i 2011. Et fald på 2 %. I samme periode er antal ansatte faldet fra 5.732 til 4.992. Et fald på 13 %. I denne periode er gennemsnitslønnen altså steget med 12,5 % i de Selvstyre ejede selskaber. Kan Naalakkersuisut redegøre for om denne udvikling alene skyldes en generel lønstigning, og/eller om der er særlige grupper der er blevet særligt tilgodeset? Hvilke tanker gør Naalakkersuisut sig om lønstigningernes effekt på de offentligt ejede selskabers konkurrencedygtighed?

Svar:

Et fald i antallet af ansatte og i den samlede lønsum kan være et udtryk for, at de tilbageværende ansatte har fået et større arbejdsområde og derved er gennemsnitslønnen steget. Det er vanskeligt at svare på, om udviklingen har ramt særlige grupper. Umiddelbart vurderer Naalakkersuisut ikke at dette er tilfældet. Naalakkersuisut vurderer at lønstigningernes effekt på de offentligt ejede selskabers konkurrencedygtig kan have en stor betydning. Det forventes derfor at både bestyrelse og direktion løbende sikrer en mådeholdenhed der gør selskaberne i stand til at måle og "benchmark" sig imod lignende selskaber i øvrige dele af verden, der er sammenlignelige med vores selskaber.

5.

Naalakkersuisut skriver om Illuut A/S at selskabets "ledelsesmæssige udfordringer har givet regnskabstekniske udslag". Dette bedes uddybet.

Svar:

Illuut A/S har nu en aktivmasse på over 1,1 mia. kr. og er nu det næststørste aktieselskab, Selvstyret ejer, målt på aktivmasse. Illuut A/S bliver drevet med en delvist udlånt direktion, udlånt fra Selvstyret. Naalakkersuisut har fokus på at sikre, at selskabet drives forsvarligt og effektivt. Henset til selskabets størrelse, aktiviteter og forpligtigelser overfor långivere, er Naalakkersuisut oplyst om, at bestyrelsen i Illuut A/S overvejer at indstille for Naalakkersuisut, at udskille direktionen fra Selvstyret.

Den hidtidige organisering har været baseret på en udlånt direktion fra Departementet for Boliger, som hovedsageligt har fokus på opførelse af boliger. I forbindelse med at byggerierne er afleveret og ibrugtaget, er der

i stigende grad også opgaver relateret til drift. Da der efterhånden er mange bygninger og lejemål i drift, vil det være hensigtsmæssigt at ansætte en direktion og medarbejdere til relevante funktioner i selskabet for at kunne udøve og udføre den nødvendige kontrol og opfølgning.

Det har resulteret i bemærkninger fra revisor i Revisionsprotokollatet til Årsregnskab 2012 side 21, hvor følgende fremgår:

"Som omtalt i vores tiltrædelsesprotokollat, beror muligheden for at hindre væsentlige fejl i selskabets årsrapport, først og fremmest på, om der ved tilrettelæggelsen af selskabets registreringssystemer og forretningsgange sikres en betryggende intern kontrol.

Selskabets bogholderi varetages af et eksternt firma, hvorfor den naturlige inddragelse af regnskabsfunktionen ikke er til stede i selskabets daglige aktiviteter. Dette bevirker, at der ikke er forretningsgange, der sikre en betryggende intern kontrol og dermed et opdateret og korrekt bogholderi.

Den manglende daglige dialog omkring selskabets aktiviteter øger risikoen for fejl i såvel selskabets løbende bogføring som i selskabets årsrapport, hvilke bl.a. fremgår af den ovennævnte omtalte manglende indregning af ejendomme i 2011.

På nuværende tidspunkt kan det konstateres, at de løbende rapporter i form af f.eks. månedsbalancer mv. fra det eksterne bogføringsfirma ikke er opdateret og korrekte i forhold til selskabets aktiviteter og drift. Dette vurderes som en risiko i forhold til selskabets samarbejdsparter i form af kreditinstitutter mv.

På baggrund af ovenstående er det vores anbefaling, at et selskab af Illuuts størrelse og omfang skal have en administration bestående af såvel en driftsafdeling som en regnskabsafdeling, der i det daglige arbejder tæt sammen."

Det er således nødvendigt at der tages hånd om situationen, og at der etableres en løsning på kort sigt, så Illuut A/S kan sikres. Det er vigtigt, hvis banker og finansieringsinstitutter forsat skal have tillid til selskabet.

Naalackersuisut har bemyndiget Bestyrelsessekretariatet til at igangsætte arbejdet med at definere udkast til ejerstrategier for alle de helt- og delvist selvstyrejede selskaber, herunder også for A/S Boligselskabet INI og Illuut A/S. Ejerstrategierne vil forventningsvist indeholde anbefalinger til fremtidige tiltag for udmøntning af samme.

Naalakkersuisut ønsker at have en særlig tæt tilknytning til Illuut A/S. Derfor udgøres bestyrelsen af 3 departementschefer. Kan den ønskede tilknytning ikke opnås uden at bestyrelsen består af 3 embedsmænd? Hvordan hænger denne beslutning sammen med Naalakkersuisut ønske om at bestyrelsesmedlemmer skal udpeges pga. faglige kompetencer? Illuut A/S har den største rentebærende gæld af alle de offentlige selskaber. Alene på den baggrund bør det overvejes at etablere en særskilt ledelse og en professionel bestyrelse.

Svar:

Illuut A/S blev etableret ene og alene som et finansieringsteknisk redskab for Selvstyret. Etableringen af Illuut A/S muliggjorde, at Selvstyret kunne iværksætte boligbyggeri, finansieret med ca. 2/3 udlån fra Selvstyret og 1/3 låneoptagelse. Alternativt skulle Selvstyret finansiere projekterne 100 %. Det vil sige, at der kunne bygges flere boliger for den afsatte bevilling på finansloven. Yderligere er der det forhold, at Illuut A/S ikke selvstændigt igangsætter projekter. Illuut A/S igangsætter kun projekter vedtaget på Finansloven.

Det har derfor givet god mening, at bestyrelsen består af de til enhver tid siddende departementschefer fra henholdsvis departementet for Finanser, Departement for Boliger og Formandens Departement, som kan sikre, at der kun igangsættes projekter godkendt af Inatsisartut. Derudover kan det sikres, at Naalakkersuisuts politik i øvrigt bliver effektueret – hvilket eksempelvis betyder fuld kontrol over hvilke ejendomme der kan sælges, herunder hvilke vilkår salgene skal ske på. Endelig er der fuld kontrol over huslejeniveauet.

Såfremt der vælges en model, hvor der indsættes en fuld professionel bestyrelse og direktion, vil det betyde, at departementscheferne træder tilbage, ligesom ansættelsen af direktionen kommer til at ske, ved den nye bestyrelse. I forbindelse med udarbejdelse af ejerstrategien for Illuut A/S er hovedovervejelsen netop, hvorvidt selskabet i dag er klar til en fuldt ud professionalisering, eller om selskabet fortsat har for "tætte bånd" til Naalakkersuisut og Inatsisartut til at det giver mening. Med andre ord er der ingen grund til at bruge penge på en professionel bestyrelse og direktion, hvis samtlige beslutninger alligevel træffes af Naalakkersuisut og inatsisartut.

7.

Hvornår forventer Naalakkersuisut at have færdiggjort sin analyse om fordele og ulemper ved at omdanne Nukissiorfiit til et aktieselskab?

Svar:

Redegørelse om fordele og ulemper ved at omdanne Nukissiorfiit til et aktieselskab forventes afleveret til Inatsisartut ved udgangen af marts.

8.

Er det Naalakkersuisuts vurdering, at nedgangen i antal skind på lager vil fortsætte i Great Greenland? Hvor mange skind til samme aktuelle priser og samme salgsmix skal Great Greenland årligt afsætte, før der er balance mellem indtægter og omkostninger? Er det Naalakkersuisuts forventning at varelager nedskrivningen til det realistiske niveau har været tilstrækkeligt, og hvad vil dette realistiske niveau betyde for selskabets fremtidige servicekontrakter og behov for evt. yderligere kapitalindsud?

Svar:

Det er Naalakkersuisuts vurdering at antallet af skind på forsat vil falde fremover. Lageret var i 2011 på 269.000 skind, i 2012 på 200.000 skind og i 2013 på 130.000 skind. Budgettet for 2014 viser en forventet omsætning på 27 mio. kr. med et samlet resultat på ca. 500.000 kr. Forventningen er derfor, at der kan skabes en rentabel drift indenfor en kort årrække.

Nedskrivningen af lageret vil skulle suppleres i 2014 af en ekstra nedskrivning samt eventuelt betaling af omkostninger for selskabet i en størrelsesorden på ca. 4 – 5 mio. kr.

Der vil i årene fremover være behov for servicekontrakt idet selskabet har indgået aftale om afsætning af skind gennem Kopenhagen Fur i en størrelsesorden der giver behov for indhandlingen. Der er stigende priser igen, men ikke tilstrækkeligt til at dække betalingen for råskind.

9.

Hvilke forventninger har Naalakkersuisut til udviklingen af Greenland Oil Spill Response A/S i de kommende 5 år? Selskabets forretningsgrundlag er, mod betaling, at stille oliespildsbekæmpelsesudstyr til rådighed for råstof selskaber. I betragtning af at der i de kommende år ikke forventes den store offshore aktivitet, hvordan forventer Naalakkersuisut at Greenland Oil

Spill Response A/S skal konsolidere sig og hvad er ambitionerne med selskabet?

Svar:

Det forventes at Greenland Oil Spill Response A/S (GOSR) indenfor de næste 5 år vil have opbygget et semifrivilligt oliespildsberedskab langs den grønlandske vestkyst, for at sikre den grønlandske natur bedst muligt mod et olieudslip, og dermed så vidt muligt gøre Grønland endnu mindre uafhængig af udefrakommende hjælp såfremt der sker et oliespild. Ligeledes forventes det at GOSR vil udvide sine services i form af konsulentbistand til sine medlemmer som på nuværende er olieindustrien.

Der forventes ikke de store offshore råstofaktiviteter i 2014, men der vil efter al sandsynlighed at dømme blive gennemført prøveboringer igen i 2015-2016. Der er dog fortsat stor aktivitet på olieefterforskningsområdet i Grønland og der er på nuværende 22 olieefterforsknings-licenser som alle i henhold til Inatsisartutlov nr. 4 af 4. juni 2012 om Greenland Oil Spill Response A/S er forpligtiget til at indgå aftale vedrørende rådgighedsvederlag og ydelsesvederlag med GOSR. Antallet af olieefterforskningslicenser forventes at forblive nogenlunde stabilt over de næste 5 år, ligesom niveauet af aktiviteter i olieefterforskningslicenserne forventes at blive stabiliseret fra år 2015, hvor mange af de vestlige licenser står overfor at skulle tage en borebeslutning og hvor de nyligt uddelte østlige licenser vil skulle til at påbegynde havbundsundersøgelser.

Det er vigtigt at understrege at, det ikke kun er nødvendigt med et oliespildsberedskab i forbindelse med efterforskningsboringer, men også generelt i forbindelse med offshore aktiviteter, hvor der altid vil være en lille risiko for at et fartøj forårsager et oliespild, derfor vil Inatsisartutlov nr. 4 af 4. juni 2012 om Greenland Oil Spill Response A/S også finde anvendelse ved andre aktiviteter godkendt under Råstofloven, som involverer skibstrafik, som f.eks. udskibning af jernmalm. Samtidig er det også Naalakkersuisuts håb at lokale virksomheder der opererer i grønlandske farvande ligeledes vil få øjnene op for det fornuftige i at tegne medlemskab hos GOSR selvom dette ikke er lovpligtigt.

GOSR skal drive selvstændig virksomhed og i takt med at selskabet bliver i stand til at drive en forretning der hviler i sig selv, er det i henhold til Inatsisartutlov nr. 4 af 4. juni 2012 om Greenland Oil Spill Response A/S, § 4 " ... en overordnet målsætning for selskabet, at der skal ske hel eller delvis privatisering af selskabet inden for en overskuelig årrække..".

Det er ikke Naalakkersuisuts opgave eller ønske at drive private virksomheder, og selvstyrets engagement bør derfor gradvist nedtrappes i takt med at selskabet etableres og formålet om at have et olieforureningsberedskabs-selskab i Grønland er opfyldt.

10.

Jeg skal anmode om at få tilsendt de seneste interne regnskaber for KNI A/S, således at regnskaberne for PolarOil, Pilersuisoq og Neqi fremstår særskilt. Såfremt disse ikke kan offentliggøres anmoder jeg om at regnskaberne sendes til Inatsisartuts finansudvalg og revisionsudvalg?

Svar:

Den seneste offentliggjorte årsrapport for KNI A/S for regnskabsåret 2012/13 er vedhæftet dette svar. (dækkende perioden 1. april 2012 – 31. marts 2013). I denne årsrapport fremgår resultatfordelingen i selskabet specificeret imellem Pilersuisoq, Polaroil, Stabsfunktioner og tilknyttede virksomheder. Denne resultatfordeling fremgår af siderne 49 og 50 – årsrapporten er vedhæftet og iøvrigt offentlig tilgængelig på selskabets hjemmeside www.KNI.gl.

I vedhæftede årsrapport for KNI A/S indgår resultat og balance i dattervirksomheden Neqi A/S som en del af koncernregnskabet. Dette fremgår af siderne 32 – 34. Herudover er vedhæftet Neqi A/S's egen årsrapport for regnskabsåret 2012/13, som også er offentlig tilgængelig.

11.

Hvor store kapitalindskud forventes der til Nunaoil A/S i de kommende år med udgangspunkt i de mest konservative beregninger og forventninger? Såfremt der ikke forventes udbetalt kapitalindskud bedes det uddybet hvad denne optimisme baseres på.

Svar:

Nunaoil A/S er som Grønlands nationale olieselskab eneste grønlandske deltager direkte involveret i efterforskningsindsatsen i kulbrintelicenserne i Grønland. Selskabet arbejder med økonomiske oversigter der rækker 5 år frem i tiden. Ud fra de mest konservative forudsætninger vil NUNAOIL for hvert af årene 2017, 2018 og 2019 få brug for kapitalindskud i størrelsesordenen 10,5 mio. Kr. for fortsat drift af selskabet med det nuværende strategiske sigte og bemanning.

Allerede næste år (i 2015) vil selskabets revisor – Grønlands Revisionskontor – være forpligtet til at tage stilling til *going concern* - problematikken, altså en vurdering af selskabets fortsatte drift og dermed budgettering af et kapitalindskud. Såfremt ovenstående forudsætninger holder stik, vil budgetteringen også ske på finanslovens konto 10.13.11, kontante udgifter til aktieselskaber.

Der henvises i øvrigt til det omfattende arbejde med redegørelsen om Nunaoil A/S fra 2013 der fastsætter selskabets rammer de kommende år fremover og som er at finde på Naalakkersuisuts hjemmeside under Formandens Departement.

12.

De varslede fragtstigninger ved Royal Arctic Line A/S vil uden tvivl påvirke det øvrige erhvervsliv negativt og vil medføre prisstigninger der kan mærkes af både virksomheder og forbrugere. Økonomisk Råd har tidligere vurderet at 2014 vil medføre nulvækst og dermed en bedring i forhold til 2013. Det økonomiske råd baserede dette på forventninger om en lille stigning i efterforskningen af mineraler og en forventning om at bygge- og anlægsinvesteringerne skulle falde mindre end i 2013. Hvordan forventer Naalakkersuisut, at de varslede fragtstigninger vil påvirke de forventninger Økonomisk Råd har til væksten?

Svar:

Det har vist sig nødvendigt at sikre en bedre økonomi i Royal Arctic Line.

Naalakkersuisut har på den baggrund valgt at godkende ansøgning fra RAL om at øge fragtraterne. Det kan have en lille negativ effekt på væksten ved at prisniveauet generelt forøges.

Alternativet med en mindre fragtratestigning og samtidig lavere sejlfrekvens vurderes dog at have mindst lige så store negative konsekvenser. Det vil medføre et generelt ringere serviceniveau med indirekte negativ effekt på privatforbruget. Og det vil medføre direkte omkostninger for detailbutikker i form af øget kassering af varer pga. større udfordringer ved lageropbygning.

13.

For nogle år siden afdækkede en konsulentrapport udført af Mantec Aps et besparelspotentiale på 30 mio. kroner i Royal Arctic Line. Projektet, Ninngarut, har efterfølgende været implementeret i organisationen. I den forbindelse ønsker jeg at få oplyst, hvor længe

man i Royal Arctic Line har kendt til behovet for flere indtægter, og hvad der er blevet gjort for at modvirke fragttigninger? Det ønskes også oplyst hvor stor en del af merbehovet for indtægter der bæres internt i organisationen og hvor meget der har været nødvendigt at sende videre til forbrugerne som fragttigninger i henhold til retningslinjerne for fragtraternes beregning?

Svar:

Behovet for en fragtratestigning har været kendt i under seks måneder, siden realiseringen af godsmængderne i selskabets højsæson. Behovet er en følge af, at 2013, især inden for bygge- og anlægssektoren, langt fra har levet op til de samfundsmæssige økonomiske forventninger i blandt andet i Finansloven for 2013 og i Økonomisk Råds Rapport for 2012.

De koncessionerede godsmængder til Grønland (som udgør størstedelen af Royal Arctic Lines omsætningsgrundlag) har været støt faldende siden 2008 (med undtagelse af 2011, hvor Nuuk Center påvirkede godsmængderne betragteligt). Selskabets strategi og langsigtede målsætning er at holde fragtraterne i ro i videst muligt omfang. Ninngarut-projekterne har sikret at dette har kunnet opretholdes til og med 2012, uden serviceforringelser og med meget marginale (1,5% i 2011) fragtratereguleringer sammenlignet med prisudviklingen i samfundet.

I 2013 er selskabets omkostninger reduceret betragteligt, men med det markante uforudsete fald i godsmængder i 2013, der svarer til et fald i omsætningen på 58 millioner kroner, er det ikke muligt at nå målet om at holde raterne i ro.

Med den af 14. februar 2014 valgte ratestigning bærer Royal Arctic Line godt og vel 60 % (inklusive omkostningsreduktionerne i 2013 og planlagte reduktioner i 2014) af behovet for 2014, mens ratestigningen udgør lidt under 40% af behovet. På grund af selskabets forpligtelser over for långiver og kravene til selskabets servicering af samfundet (ugentlig besejling), udlignes dette forhold noget med den næste ratestigning pr. 1. januar 2015. Den udligning afhænger dog af udviklingen i 2014.

14.

Royal Greenlands formål er ifølge Naalakkersuisuts redegørelse at drive fiskeri og forarbejde og forhandle produkter indenfor fødevarerektoren. Vil Royal Greenland ikke skulle ændre sit vedtægtsmæssige formål som konsekvens af Naalakkersuisuts nye

fiskerilov? Er Royal Greenlands bestyrelse informeret om dette fra ejerne/Selvstyret allerede?

Svar:

Naalakkersuisut har på generalforsamlingen den 10/2 2013 foretaget ændringer i selskabets vedtægter, herunder også formålsparagraffen. De nye vedtægter vil kunne hentes på selskabets hjemmeside.

Som bekendt er den nye fiskerilov blev udskudt til Efterårssamlingen 2014. Det betyder at Naalakkersuisut og Naalakkersuisoq for Fangst, Fiskeri og Landbrug har lidt tid, til at modificere det udkast til lovgivning som allerede ligger klart. Revideringen af udkastet vil naturligvis blive foretaget med inddragelse af både Royal Greenland A/S samt landets øvrige interessenter i forbindelse med høringsprocessen.

Med venlig hilsen

Aleqa Hammond
Formand for Naalakkersuisut